

2023/2779

12.12.2023

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2023/2779,

6. september 2023,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks kriteeriumid määruse (EL) nr 575/2013 artikli 394 lõikes 2 osutatud varipanganduse üksuste tuvastamiseks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediitiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 394 lõike 4 neljandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Varipangandus võib suurendada riske finantsstabiilsusele. Liidu õiguse kohane tegevusloa andmise ja järelevalve kord leevendavad seda riski. Seepärast on asjakohane sätestada, et üksusi, kelle suhtes kohaldatakse sellist tegevusloa andmise ja järelevalve korda, ei käsitata varipanganduse üksustena. Selleks tuleb kõnealune liidu õigus kindlaks määrata.
- (2) Hiljutise COVID-19 kriisi ajal seisid rahaturufondid silmitsi tõsiste likviidsusprobleemidega. See näitas, et liidus kehtivad usaldatavusnõuded ei suuda täielikult maandada rahaturufondidega seotud riske, eriti halvenenud turutingimustes, ning seega võib suureneva risk finantsstabiilsusele. Seepärast tuleks rahaturufondide suhtes olevaid riskipositsioone käsitada varipanganduse üksuste suhtes olevate riskipositsioonidena.
- (3) Alternatiivsete investeerimisfondidega, mis kasutavad finantsvõimendust olulisel määral, kaasnevad täiendavad riskid, mida ei peeta usaldatavusnõuete seisukohast piisavalt maandatuks nõuetega, mis on nende varade valitsejatele kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/61/EL ⁽²⁾. Seepärast tuleb tagada, et finantsinstitutsioonid käsitaksid alternatiivseid investeerimisfondide varipanganduse üksustena, kui need ettevõtjad kasutavad finantsvõimendust olulisel määral, annavad laene oma tavapärase äritegevuse käigus või ostavad oma arvel kolmandate isikute laenunõudeid.
- (4) Finantsinstitutsioonid ei peaks käsitama varipanganduse üksustena neid finantseerimisasutusi, mida käsitatakse määruse (EL) nr 575/2013 artikli 119 lõikes 5 sätestatud standardmeetodi kohaselt riskiga kaalutud varade arvutamisel finantsinstitutsioonina, kuna kõnealustele finantseerimisasutustele on andnud tegevusloa ja nende üle teevad järelevalvet pädevad asutused ning nende suhtes kohaldatakse usaldatavusnõudeid, mis on usaldusväärsuse seisukohast võrreldavad finantsinstitutsioonide suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuetega.
- (5) Teatavad üksused on oma avaliku või poolavaliku laadi või ühistu laadi tõttu sõnaselgelt välja jäetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL, ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ⁽⁴⁾ ja määruse (EL) nr 575/2013 kohaldamisalast. Seepärast ei peaks finantsinstitutsioonid käsitama neid üksuseid varipanganduse üksustena.

⁽¹⁾ ELT L 176 27.6.2013, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ⁽⁵⁾ artikliga 4 jäetakse teatavad kindlustus- ja edasikindlustusandjad nende suuruse tõttu kõnealuse direktiivi kohaldamisalast välja. Kuna need ettevõtjad on väikesed, ei tekita nad märkimisväärset riski finantsstabiilsusele. Seepärast ei peaks finantsinstitutsioonid käsutama neid ettevõtjaid varipanganduse üksustena.
- (7) Finantssektorivälisesse konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste kredidivahendustegevus, mida tehakse kõnealusesse finantssektorivälisesse konsolideerimisgruppi kuuluvate muude üksuste nimel, on piiratud ulatusega. Seepärast ei tekita need märkimisväärset riski finantsstabiilsusele ning seega ei tohiks neid käsitada varipanganduse üksustena.
- (8) Üksusi, mis kuuluvad selliste finantsinstitutsioonide konsolideeritud järelevalve alla, kelle suhtes kohaldatakse määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud usaldatavusnõudeid, ei tohiks käsitada varipanganduse üksustena, sest nende üksuste riske on arvesse võetud konsolideeritud tasandil.
- (9) Baseli tõhusa pangandusjärelevalve aluspõhimõtted on rahvusvaheliselt kokku lepitud ja kindel alus riigi pangandussektori reguleerimisele, järelevalvele, juhtimisele ja riskijuhtimisele. Kolmanda riigi finantsinstitutsioon, kellele on andnud tegevusloa ja kelle üle teeb järelevalvet kõnealuseid Baseli aluspõhimõtteid kohaldav järelevalveasutus, ei tohiks seega tekitada märkimisväärset riski finantsstabiilsusele ning teda ei tohiks käsitada varipanganduse üksusena.
- (10) Samal põhjusel ei tohiks varipanganduse üksustena käsitada sellise emaettevõtja tütarettevõtjaid, kellele on antud tegevusluba ja kelle üle tehakse järelevalvet kooskõlas Baseli aluspõhimõtetega, kusjuures need tütarettevõtjad peavad kuuluma selle emaettevõtja usaldatavusnõuete kohase konsolideerimise ja konsolideeritud järelevalve alla.
- (11) Direktiivi 2013/36/EL I lisa punktides 1, 2, 3, 6, 7, 8 ja 10 on teatavad teenused ja tegevused loetletud pangateenuste ja pangandustegevusena. Samas on teatavatel üksustel ka muid teenuseid ja tegevusi, mis on väga sarnased kõnealuste pangateenuste ja pangandustegevustega, kui need hõlmavad tähtaegade ümberkujundamist, likviidsuse ümberkujundamist, finantsvõimendust või krediidiriski ülekandmist. Seepärast tuleks neid teenuseid ja tegevusi käsitada pangateenuste ja pangandustegevustena varipanganduse üksuste tuvastamisel.
- (12) Käesolev määrus põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.
- (13) Euroopa Pangandusjärelevalve on korraldanud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks olevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010⁽⁶⁾ artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Varipanganduse üksuste tuvastamise kriteeriumid

1. Finantsinstitutsioonid käsitavad varipanganduse üksusena:
 - a) mis tahes üksust, kes pakub artiklis 2 sätestatud pangateenuseid või tegeleb artiklis 2 sätestatud pangandustegevusega ning kellele ei ole antud tegevusluba ja kelle üle ei tehta järelevalvet ühegi käesoleva määruse lisas loetletud liidu õigusakti kohaselt;

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ (*) artikli 1 lõikes 2 määratletud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjat, kui asjaomane ettevõtja on saanud loa tegutseda rahaturufondina, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1131 (**) artiklis 4;
- c) direktiivi 2011/61/EL artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud alternatiivset investeerimisfondi, kui on täidetud mõni järgmistest tingimustest:
- i) alternatiivne investeerimisfond on saanud loa tegutseda rahaturufondina, nagu on osutatud määruse (EL) 2017/1131 artiklis 4;
 - ii) alternatiivne investeerimisfond kasutab finantsvõimendust olulisel määral, nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 231/2013 (***) artikli 111 lõikes 1;
 - iii) alternatiivsel investeerimisfondil ei ole tema tingimuste või põhikirja alusel keelatud anda laene oma tavapärase äritegevuse käigus ega osta oma arvel kolmandate isikute laenuõudeid.
2. Erandina lõikest 1 ei käsita finantsinstitutsioonid varipanganduse üksusena järgmisi üksusi:
- a) finantseerimisasutused, kelle riskipositsioone käsitletakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 119 lõikele 5;
- b) mis tahes üksus, mis on välja jäetud mis tahes järgmise õigusakti kohaldamisalast:
- i) direktiiv 2013/36/EL;
 - ii) määrus (EL) nr 648/2012;
 - iii) direktiiv 2009/138/EÜ;
 - iv) määrus (EL) nr 575/2013;
- c) mis tahes üksus, kes on vabastatud mis tahes järgmise õigusakti kohaldamisest:
- i) direktiiv 2013/36/EL;
 - ii) määrus (EL) nr 648/2012;
 - iii) direktiiv 2009/138/EÜ;
 - iv) määrus (EL) nr 575/2013;
- d) mis tahes üksus, mis kuulub finantssektorivälisesse konsolideerimisgruppi, mille põhitegevuseks on kredidivahendus oma emaettevõtja või oma tütarettevõtjate või oma emaettevõtja muude tütarettevõtjate jaoks;
- e) mis tahes üksus, mis kuulub finantsinstitutsiooni konsolideeritud järelevalve alla;
- f) kolmandas riigis asutatud mis tahes üksus, mis vastab mõnele järgmistest kriteeriumidest:
- i) üksus on saanud tegevusloa kolmanda riigi järelevalveasutuselt ja tema üle teeb järelevalvet kolmanda riigi järelevalveasutus kooskõlas Baseli tõhusa pangandusjärelevalve aluspõhimõtetega;
 - ii) kolmanda riigi õiguskord, mille kohaselt on üksusele antud tegevusloa ja mille kohaselt tehakse tema üle järelevalvet, on vastavalt lisas osutatud kohaldatava liidu õigusakti samaväärsussätetele tunnustatud samaväärseks liidus selliste üksuste suhtes kohaldatava korraga;
 - iii) üksus kuulub sellise finantsinstitutsiooni konsolideeritud järelevalve alla, millele on andnud tegevusloa ja mille üle teeb järelevalvet kolmanda riigi järelevalveasutus, kes kohaldab panganduse reguleerimist ja järelevalvet kooskõlas Baseli tõhusa pangandusjärelevalve aluspõhimõtetega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1131 rahaturufondide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 8).

(***) Komisjoni 19. detsembri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 231/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL seoses erandite, üldiste tegutsemistingimuste, depositeerimise, finantsvõimenduse, läbipaistvuse ja järelevalvega (ELT L 83, 22.3.2013, lk 1).

*Artikkel 2***Pangateenused ja pangandustegevus**

1. Artikli 1 kohaldamisel on pangateenused ja pangandustegevus:
 - a) direktiivi 2013/36/EL I lisa punktides 1, 2, 3, 6, 7, 8 ja 10 osutatud tegevused;
 - b) mis tahes muu teenus või tegevus, mis hõlmab tähtaja ümberkujundamist, likviidsuse ümberkujundamist, finantsvõimendust või krediidiriski ülekandmist.
2. Erandina lõikest 1 ei käsitata pangateenuste ja pangandustegevusena määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 3 määratletud kliirimisega seotud tegevusi ja teenuseid.

*Artikkel 3***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 6. september 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Artikli 1 lõike 1 punktis a ja artikli 1 lõike 2 punkti f alapunktis ii osutatud liidu õigusaktid

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL ⁽²⁾
3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2033 ⁽³⁾
4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/2034 ⁽⁴⁾
5. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 600/2014 ⁽⁵⁾
6. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/65/EL ⁽⁶⁾
7. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 648/2012 ⁽⁷⁾
8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/2366 ⁽⁸⁾
9. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/110/EÜ ⁽⁹⁾
10. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/138/EÜ ⁽¹⁰⁾
11. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/2341 ⁽¹¹⁾
12. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL ⁽¹²⁾
13. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediitiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2033, mis käsitleb investeerimisühingute suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 575/2013, (EL) nr 600/2014 ja (EL) nr 806/2014 (ELT L 314, 5.12.2019, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/2034, mis käsitleb investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2002/87/EÜ, 2009/65/EÜ, 2011/61/EL, 2013/36/EL, 2014/59/EL ja 2014/65/EL (ELT L 314, 5.12.2019, lk 64).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemistehabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ja 2013/36/EL ning määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ja direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solvensus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2341 töandja kogumispensioni asutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 354, 23.12.2016, lk 37).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

14. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/61/EL ⁽¹⁴⁾
 15. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/760 ⁽¹⁵⁾
 16. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 346/2013 ⁽¹⁶⁾
 17. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 345/2013 ⁽¹⁷⁾
-

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/760 Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide kohta (ELT L 123, 19.5.2015, lk 98).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 346/2013 Euroopa sotsiaalettevõtlusfondide kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 18).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 345/2013 Euroopa riskikapitalifondide kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 1).